

Tileggsliste til nr. 36, Helsing, fakter og åtferd

Måter å refse folk på

A. Ved forskjellige anledninger

Husker folk at en før la for dagen på en mer eller mindre skøyeraktig, men tradisjonsbestemt måte sin mening om at grannen ikke gjorde skikkelig arbeid eller på annet vis ikke oppførte seg som han burde?

1. Husker folk at en slo figurer, ringer eller spiraler i gresset for den som somlet med å slå, eller skar en "holme" i åkeren, eller satte opp en halmfigur for folk som somlet med skurden?
2. Husker folk at en reiste påler og stokker langs veggen og ved dører til karer som var ute etter midnatt skjærtorsdagen, langfredagen eller andre bestemte netter?
3. I Nord-Norge laget ungdommen forskjellig skøy til jul. Slike streker blir nå oftest oppfattet som skøy, men har før i tiden vært en måte å refse på. F. eks. satte en en kjerre eller en båt på taket (det blir iblant kalt for julskåka), eller noen dro rundt julenatten og riset folk på sengen (julskåka), senere ble det ofte oppfattet som en æresbevisning, men ikke før i tiden. Husker en noe lignende i Deres bygd?

B. Ved å sette navn på folk

4. Hva kalte en folk som gikk ut på besøk 1. juledag?
5. Hva sa en før om folk som ikke fikk noe nytt plagg julaften?
6. Husker en andre økenavn på folk som forsømte noe tradisjonelt påbud, eller ikke oppnådde det han skulle?